

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 12. januar 2011.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 12. januara 2011.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG ZA IZDAVANJE NALOGA ZA
PRIBAVLJANJE IZJAVA I ISKAZA KOJE SU SVJEDOCI DALI NACIONALNIM
SUDOVIMA**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu za izdavanje naloga za pribavljanje izjava i iskaza koje su svjedoci dali nacionalnim sudovima", a koji je optuženi podnio 19. novembra 2010. (dalje u tekstu: Zahtjev) i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. Kontekst i argumenti

1. Optuženi u Zahtjevu traži od Pretresnog vijeća da, na osnovu pravila 73 i 98 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), naloži Tužilaštvu (dalje u tekstu: tužilac) da pribavi i objelodani sve ranije izjave i/ili iskaze koje su svjedoci tužioca dali u postupcima pred relevantnim državnim organima u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i Srbiji.¹ On napominje da je tužilac na osnovu pravila 66(A)(ii) obavezan da mu objelodani samo kopije ranijih izjava tih svjedoka u svom posjedu, ali tvrdi da tužilaštvo, po svemu sudeći, ne ulaže sistematske napore u svrhu pribavljanja izjava ili iskaza datih u nacionalnim krivičnim postupcima.²

2. Optuženi tvrdi da su te ranije izjave ili svjedočenja ključni za provjeru kredibiliteta svjedoka koje je pozvao tužilac.³ On se zatim poziva na predmete Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (dalje u tekstu: MKSR), navodeći da su pretresna vijeća tog suda često izdavala naloge tužiocu da od nacionalnih sudova Ruande pribavi ranije izjave svojih svjedoka i da ih objelodani odbrani.⁴ On tvrdi da je razlog za izdavanje tih naloga to što je tužilaštvo u službenom odnosu sa relevantnim nacionalnim sudovima i ima prvenstvo pristupa tim sudovima, te da isto važi u ovom slučaju. Optuženi stoga tvrdi da bi najefikasniji i najekspeditivniji način pribavljanja traženog materijala bio da Vijeće nalogom obaveže tužioca da ga pribavi i objelodani.⁵

3. Optuženi dalje tvrdi da bi, ukoliko bi on sam od relevantnih državnih organa zatražio da mu dostave ranije izjave ili iskaze svih svjedoka koje je pozvao tužilac, rizik objelodanjivanja povjerljivih informacija u vezi sa zaštićenim svjedocima bio veći nego ako bi takav zahtjev

---

¹ Zahtjev, par. 10.

² Zahtjev, par. 2, 4.

³ Zahtjev, par. 5.

⁴ Zahtjev, par. 6.

⁵ Zahtjev, par. 7.

podnio tužilac.⁶ Pored toga, tužilac će tokom razgovora sa svjedocima koje je sam pozvao prije biti u mogućnosti da utvrdi kome su oni ranije davali izjave ili iskaze i da zatim podnese odgovarajuće zahtjeve nadležnim državnim organima.⁷

4. Najzad, optuženi izjavljuje da, ukoliko Vijeće ne izda tužiocu traženi nalog, namjerava sam uputiti pismene zahtjeve svim trima državama da mu dostave sve izjave i zapise svjedoka koje je pozvao tužilac a koji su u njihovom posjedu i zatražiti izdavanje obavezujućih naloga ako ih one ne dostave dobrovoljno.⁸

5. Tužilac je 29. novembra 2010. dostavio "Odgovor na Karadžićev zahtjev za izdavanje naloga za pribavljanje izjava i iskaza koje su svjedoci dali nacionalnim sudovima" (dalje u tekstu: Odgovor), tvrdeći da obimnost i nepreciznost zahtjeva predstavljaju "traženje dokaza naslijepo" i da je tvrdnja optuženog o oklijevanju državnih organa da sa njim saraduju preuranjena i nepotkrijepljena.⁹ Tužilac napominje da nije obavezan pribaviti i objelodaniti materijale poput onih koje traži optuženi, a koji nisu u njegovom posjedu. On dalje tvrdi da optuženi zloupotrebljava pravilo 98 Pravilnika, koje se ne odnosi na objelodanjivanje, nego se u opšten smislu primjenjuje u svrhu pribavljanja konkretnih materijala u okolnostima u kojima je strana koja podnosi zahtjev preduzela razumne napore za pribavljanje tog materijala, što optuženi nije pokazao.¹⁰

6. Tužilac takođe osporava tvrdnju optuženog da relevantni državni organi ne žele dobrovoljno saradivati u vezi sa zahtjevima optuženog za tražene materijale i primjećuje da su takve tvrdnje u svakom slučaju preuranjene budući da zahtjevi još nisu podnijeti.¹¹ Tužilac dalje osporava tvrdnju da je u boljoj poziciji da pribavi traženi materijal od državnih organa i tvrdi da optuženi može pribaviti ranije izjave i/ili iskaze svjedoka sa zaštitnim mjerama bez otkrivanja njihovog identiteta kao svjedoka u ovom predmetu na isti način kao i tužilac.¹² Tužilac na kraju tvrdi da optuženi ne može koristiti perspektivu "dugotrajnog" postupka pribavljanja relevantnih materijala od relevantnih državnih organa, uključujući potencijalne zahtjeve za obavezujuće naloge, kao osnovu za traženo pravno sredstvo, dodajući da

---

⁶ Zahtjev, par. 8.

⁷ Zahtjev, par. 9.

⁸ Zahtjev, par. 11.

⁹ Odgovor, par. 1, 13.

¹⁰ Odgovor, par. 2, 14.

¹¹ Odgovor, par. 15.

¹² Odgovor, par. 16.

eventualnu krivicu za kašnjenja u pribavljanju tog materijala snosi optuženi, koji je od maja 2009. u posjedu spiska svjedoka koje će pozvati tužilac.¹³

II. Mjerodavno pravo

7. Pravilo 66(A)(ii) Pravilnika predviđa obavezu tužioca da u roku koji je odredilo pretresno vijeće ili pretpretresni sudija objelodani odbrani kopije izjava svih svjedoka koje tužilac namjerava da pozove da svjedoče na suđenju i kopije svih transkripata i pismenih izjava uzetih u skladu s pravilom 92*bis*, 92*ter* i 92*quater*. I optuženi i tužilac se slažu da su tom obavezom obuhvaćeni samo materijali koji su u posjedu tužioca. Ovo Vijeće je ranije napomenulo da se pravilo 66(A)(ii) odnosi ne samo na izjave koje je uzeo tužilac, nego i na one koje su uzeli državni organi u toku drugih sudskih postupaka u vezi s nekim svjedokom.¹⁴

8. Pravilo 98 Pravilnika predviđa da "[p]retresno vijeće može izdati nalog bilo kojoj od strana da dostavi dodatne dokaze" i da "može *proprio motu* pozvati svjedoke i naložiti da oni budu prisutni".

III. Diskusija

9. Iako je objelodanjivanje materijala koji potpadaju pod odredbe pravila 66(A)(ii) potrebno kako bi se odbrani omogućilo da se na odgovarajući način pripremi za suđenje, ti materijali na kraju mogu ili ne moraju postati dio dokaznog materijala u dotičnom predmetu. Pravilo 98, s druge strane, odnosi se na dostavljanje "dodatnih" dokaza na podsticaj Vijeća, bilo izdavanjem naloga stranama u postupku da dostave te dokaze, bilo upućivanjem vlastitog poziva svjedocima. Na ovom Međunarodnom sudu, pravilo 98 se generalno, iako ne uvijek, koristi pred kraj pretresnog postupka, kada je sudsko vijeće u poziciji da procijeni da li je u interesu

---

¹³ Odgovor, par. 17.

¹⁴ V. Odluka po zahtjevima optuženog 18-21 u vezi s kršenjem objelodanjivanja, 2. novembar 2010., par. 40, gdje se poziva na *Tužilac protiv Gatetea*, predmet br. ICTR-2000-61-PT, Odluka po zahtjevima odbrane za objelodanjivanje na osnovu pravila 66(A) i početak suđenja, 13. oktobar 2009., par. 19. V. takođe *Tužilac protiv Lukića i Lukića*, predmet br. IT-98-32/1-T, Odluka po zahtjevu Milana Lukića da se izuzme svjedočenje zbog neblagovremenog objelodanjivanja, s povjerljivim dodacima A i B, 3. novembar 2008., par. 12, i *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-T, Odluka po Ojdanićevom zahtjevu za obelodanjivanje izjava svedoka i zaključak o kršenju pravila 66(A)(ii), 29. septembar 2006., par. 14, gdje se poziva na Žalbena vijeće u predmetu *Tužilac protiv Tihomira Blaškića*, predmet br. IT-95-14-A, Odluka po zahtjevu žalioca za dostavu materijala za suspenziju odnosno izmjenu rasporeda podnošenja podnesaka, te po dodatnim podnescima, 26. septembar 2000., par. 15.

pravde da naloži dostavljanje takvih dokaza ili iskaza svjedoka. Odluka Vijeća da primijeni pravilo 98 je diskreciona i zavisi od relevantnih okolnosti.¹⁵

10. Optuženi u Zahtjevu traži da se pravilo 98 primijeni kao sredstvo za pribavljanje materijala koje će on pregledati i koristiti tokom svojih kontinuiranih priprema za suđenje, a ne za uvrštavanje u spis konkretnih dokaznih predmeta. On se u velikoj mjeri oslanja na određene predmete MKSR-a u kojima je pravilo 98 primijenjeno kako bi se tužiocu naložilo da pribavi sudske spise ili druge materijale vezane za konkretne svjedoke u svrhu njihovog objelodanjivanja odbrani.¹⁶ Međutim, ni u jednom od predmeta na koje se optuženi poziva sudsko vijeće nije odobrilo zahtjev sličan zahtjevu optuženog za izdavanje naloga tužiocu da pribavi i objelodani takav materijal u vezi sa svim svojim svjedocima. Pored toga, u nekim od tih predmeta, vijeća su izričito tražila od odbrane da sama pokuša pribaviti traženi materijal prije nego što se tužilaštvu naloži da pomogne.¹⁷ Štaviše, Pretresno vijeće u predmetu *Karemera* je naglasilo da primjena pravila 98 u svrhu dostavljanja materijala odbrani ni na koji način ne oslobađa odbranu obaveze da pripremi svoju tezu i provede vlastitu istragu.¹⁸

11. Optuženi u suštini traži od tužioca da provede njegovu istragu, a ne da mu pomaže u pribavljanju određenih materijala u slučajevima u kojima bi on sam naišao na teškoće u tom pogledu. Iako ne odobrava tako široke zahtjeve, Vijeće zasigurno ohrabruje sve oblike saradnje između strana u postupku i, ukoliko tužilac sazna za postojanje materijala kakve traži optuženi, bilo bi svakako od pomoći da o tome obavijesti optuženog i uputi ga nadležnim organima. Samo ako nije u mogućnosti da od vlasti neke države pribavi konkretan materijal vezan za konkretne svjedoke, optuženi može zatražiti intervenciju Vijeća. Međutim, sugestija optuženog da široko formulisani zahtjevi za bilo koji materijal koji se odnosi na sve svjedoke tužilaštva budu upućeni vlastima Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Srbije i da se, u slučaju izostanka

---

¹⁵ *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po Nikolićevom zahtjevu Pretresnom vijeću da iskoristi svoje diskreciono ovlaštenje na osnovu pravila 98, 15. juni 2009., str. 3; *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-T, Odluka po zahtjevu Šainovićeve odbrane da Pretresno veće nalogom pozove na sud Christophera Hilla i Borisa Mayorskog, 3. juli 2008., par. 3

¹⁶ *Tužilac protiv Karemere*, predmet br. ICTR-98-44-T, Odluka po zahtjevu Josepha Nzirorere za izuzimanje iskaza svjedoka AXA, 11. juli 2007., par. 6; *Tužilac protiv Karemere*, predmet br. ICTR-98-44-PT, Odluka po zahtjevima za obavezan pregled i objelodanjivanje i da se naloži svjedocima da donesu sudske i imigracione spise, 14. septembar 2005., par. 11; *Tužilac protiv Simbe*, predmet br. ICTR-01-76-T, Odluka u vezi s pitanjima vezanim za sudski dosje svjedoka KDD, 1. novembar 2004., par. 11; *Tužilac protiv Kajelijelija*, predmet br. ICTR-98-44A-T, Odluka po zahtjevu Juvenala Kajelijelija da se ponovo pozove svjedok tužilaštva GAO, 2. novembar 2001., par. 20-22.

¹⁷ *Tužilac protiv Karemere*, predmet br. ICTR-98-44-T, Odluka po zahtjevu odbrane za izdavanje naloga *subpoena* svjedocima koje je pozvao tužilac, 10. maj 2007., par. 16-17; *Tužilac protiv Karemere*, predmet br. ICTR-98-44-T, Odluka po zahtjevu odbrane za dodatni nalog za pribavljanje dokumenata koji su u posjedu Vlade Ruande, 27. novembar 2006. (dalje u tekstu: Odluka iz novembra 2006. u predmetu *Karemera*), par. 13.

¹⁸ Odluka iz novembra 2006. u predmetu *Karemera*, par. 13.

saradnje država dostavljanjem tih materijala, zahtjevi za izdavanje obavezujućih naloga podnose i rješavaju po dugotrajnoj proceduri, nije na mjestu. Kako je optuženom dobro poznato, Vijeće pažljivo razmatra sve zahtjeve za obavezujuće naloge, koji moraju zadovoljiti stroge kriterijume neophodnosti i ne smiju biti formulisani na način koji bi bio isuviše opterećujući za dotičnu državu. Optuženom se preporučuje da svoje napore i resurse upotrebljava na usredotočeniji način, da podnosi zahtjeve koji su razumni i to za materijale koji su istinski neophodni za njegovu odbranu. Doista, nije u njegovom interesu da dodatno povećava ionako obimnu količinu dokumenata koje već posjeduje, a koji moraju biti pregledani i analizirani zajedno s materijalom koji će vjerovatno biti od marginalne koristi. Pored toga, prilikom podnošenja vlastima zahtjeva za dokumentaciju, optuženi, kao i svaki branilac, i njegov tim odbrane moraju se pažljivo pridržavati zaštitnih mjera za svjedoke u ovom predmetu, što vrijedi i za tužioca.

12. Vijeće je uvjeren da strane u postupku komuniciraju i saraduju na kontinuiranoj osnovi i da tužilac, ukoliko bude saznao za ranije izjave ili iskaze koje je neki od njegovih svjedoka dao konkretnim državnim organima, na to će upozoriti optuženog. Pored toga, ukoliko optuženi naide na teškoće u pribavljanju takvog materijala od nacionalnih sudova ili organa, a tužilaštvo bude u mogućnosti da pomogne, to takođe predstavlja pitanje koje strane u postupku trebaju međusobno da riješe. Međutim, Vijeće smatra da u ovoj fazi ne bi bilo primjereno da primijeni svoje diskreciono ovlaštenje i da u svrhu dostavljanja dokaza na osnovu pravila 98 uopšteno obaveže tužioca da cjelokupan materijal koji traži optuženi zatraži od domaćih organa država koje mogu, ali i ne moraju biti u posjedu takvog materijala.

IV. Dispozitiv

13. Iz navedenih razloga, na osnovu pravila 98 Pravilnika, ovim **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom, pri čemu je mjerodavna verzija na engleskom jeziku.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 12. januara 2011.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]